

Adalstjern naturreservat

Adalstjern oppsto da en grunn bukt ble avsnørt fra Oslofjorden mot slutten av siste istid. Myrlandskapet er det eneste på Raet som er intakt. Med den gamle bøkeskogen i nord, spenner reservatet over et enestående naturmangfold.

På fuktige steder skaper torvmosene myr og sumpskog. Torvmosene har en unik evne til å suge opp og holde på vann. I oksygenfattig, surt myrvann trives ikke sopp og bakterier. Døde moser og andre planter blir derfor bare delvis nedbrutt. De hoper seg opp som brunsvart, vannfylt torv. Det åpne vannspeilet lukker seg litt etter litt når ny torv vokser inn fra kantene.

Nedover i torvlagene hersker konstante, stabile forhold, upåvirket av det omskiftelige miljøet på overflaten. Klimagassen CO₂, som myrplantene tar opp fra lufta, bindes og lagres i dødt plantemateriale for lang, lang tid.

Torvlagene i myra er som kapitler i en historiebok. Ikke minst forteller pollen-korn fra trær, urter og kulturplanter om tidligere tider. Myra er over tre meter

FAKTA

Naturreservatet ble opprettet i 2006. Det er på 374 dekar.

Tørr torvmose inneholder store, luftfylte celler med porer, som gjør at mye væske kan tas opp svært raskt, opptil 20 ganger vekten av tørr torvmose. ▲

Adalstjern oppstod da en grunn bukt ble avsnørt fra fjorden mot slutten av siste istid. ▼

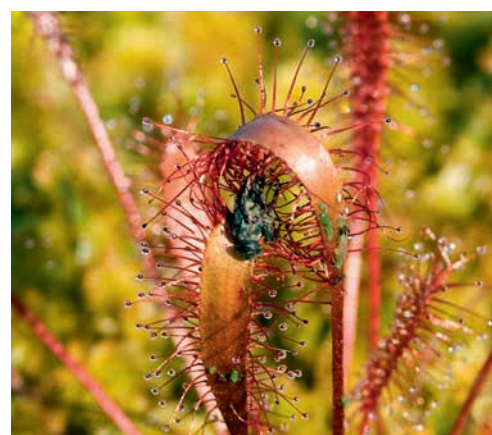
dyp, og oppsto for rundt 9500 år siden. Én meter ned i myra er det funnet hvete-pollen. Det forteller oss at det ble dyrket korn her for nesten 1900 år siden. Det er funnet bøkepollen fra år 650. Dette er den eldste datering av bøk i Norge. Forskerne mener at treslaget ikke innvandret naturlig til Borre, men ble brakt hit av mennesker.

I nyere tid, særlig første halvdel av 1900-tallet, er det stukket torv i kanten av myra. Torven ble tørket og brukt til strø i fjøs og stall. Torvgraver preger sump-skogen flere steder, særlig sør for tjernet. Da Adal torvstrølag ble oppløst i 1967, kjøpte staten mesteparten av myra.

På den åpne myra vokser soldogg. Bladene har tallrike røde kjertelhår med en dråpe vannklart, seigt slim i enden. Dråpene glitrer i solen, og lokker til seg små insekter som fanges i klisteret. Insektenes bløtere deler blir sugd opp av planten.

Den sjeldne spissnutefrosken holder til i området. I april-mai gyter hunnene i ytterkanten av tjernet. Her til lands er spissnutefrosken særlig knyttet til traktene ved Oslofjorden.

Ved Adalstjern er det funnet flere styltefluearter som ikke tidligere var funnet i Norge.

Frokosten er servert! ▲

Torvmoseøyenstikker er en karakterart for fisketomme myrtjern. ▼

